

Sarajevo, 22.06.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.06.2020.- 19.06.2020.

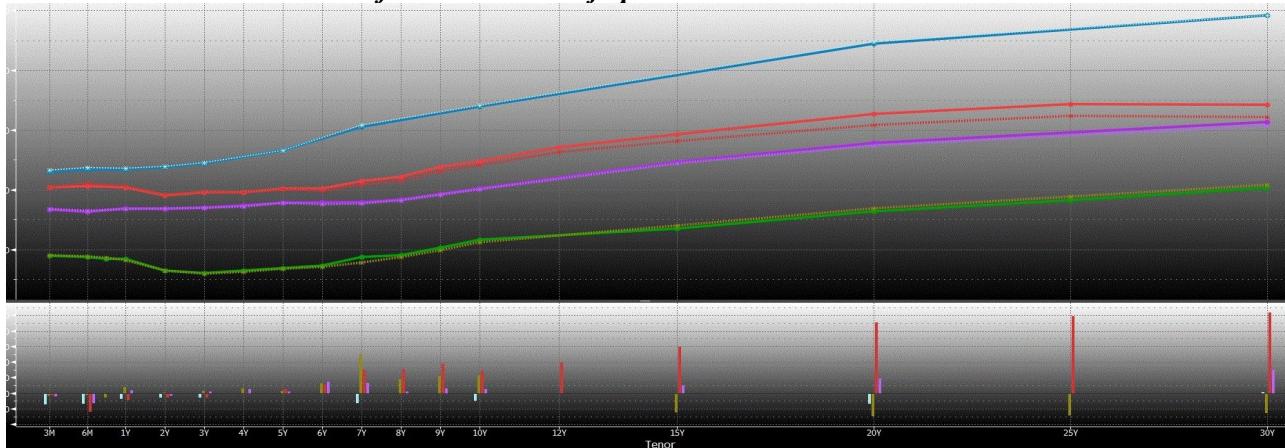
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	12.6.20 - 19.6.20	12.6.20 - 19.6.20	12.6.20 - 19.6.20	12.6.20 - 19.6.20
2 godine	-0,67 - -0,67 ➔	0,19 - 0,19 ➔	-0,04 - -0,04 ➔	-0,14 - -0,14 ➔
5 godina	-0,66 - -0,65 ➤	0,33 - 0,33 ➔	0,01 - 0,01 ➔	-0,10 - -0,10 ➔
10 godina	-0,44 - -0,42 ➤	0,70 - 0,69 ↘	0,21 - 0,24 ➤	0,01 - 0,02 ➤

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	12.6.20	19.6.20
3 mjeseca	-0,534	-0,528 ➤
6 mjeseci	-0,559	-0,562 ↘
1 godina	-0,559	-0,557 ➤

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.06.2020. godine (pune linije) i 12.06.2020. godine (ispredidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su bilježili smanjenje tokom protekle sedmice. Izuzetak su prinosi njemačkih obveznica koji na kratkom i srednjem dijelu krive prinosa nisu bitnije promijenjeni, dok je blagi rast prinosa zabilježen na dužem dijelu krive prinosa. Izraženiji pad prinosa između 4 i 10 baznih poena zabilježen je kod obveznica Italije i Španije. Rezultati istraživanja koje je proveo Bloomberg pokazuju da ekonomisti očekuju da će ekonomija u eurozoni u ovoj godini zabilježiti kontrakciju od 8,1%, ali se već u 2021. godini očekuje rast od 5,4%, dok se u 2022. godini očekuje rast od 1,8%. U istraživanju su učestvovala 52 ekonomista, a istraživanje je provedeno u periodu od 5. do 11. juna. Objavljeno je i da šansa za recesiju u narednih 12 mjeseci iznosi 99%. Takođe, ekonomisti očekuju da će GDP u drugom kvartalu zabilježiti kontrakciju od 12,3% kvartalno.

Član IV ECB Panetta je izjavio da je pokretanje EU fonda za oporavak ekstremno važno, a cilj bi trebalo da bude da se ta sredstva rasporede što prije, najkasnije početkom 2021. godine. Prema njegovom mišljenju, što se duže čeka to će intervencija biti skuplja. Takođe, istakao je da monetarna i fiskalna politika treba da djeluju zajedno kako bi vratile ekonomiju na željene nivoje što je moguće prije. Upravno

vijeće ECB nije raspravljalo o uključivanju obveznica kompanija koje su izgubile investicijski rejting zbog pandemije u programe hitnog otkupa aktive, ali je saopšteno da će to razmotriti ukoliko bude potrebno.

Lideri EU su na kraju protekle sedmice započeli proces odobravanja stimulativnog paketa bez presedana za svoje privrede opustošene koronavirusom, svjesni potrebe da pomoći treba da bude pružena hitno, ali ipak i dalje podijeljeni o pitanju konačne veličine i uslova pomoći. Predsjednica ECB Lagarde je u petak upozorila lidera EU da se njihove privrede kreću ka „dramatičnom padu“ zbog krize izazvane koronavirusom i urgirala da brzo dogovore plan velikih stimulansa. Lagard je izjavila da puni efekti najgore recesije u Evropi od II svjetskog rata tek treba da se pojave na tržištu rada i da bi nezaposlenost u eurozoni mogla biti povećana na 10% sa sadašnjih 7,3%. Trenutno se razmatra budžet EU za 2021-27. od oko 1,1 biliona eura i prijedlog Evropske komisije da se na tržištu posudi 750 milijardi eura kako bi se pomoglo oživljavanju privreda najteže pogodenih koronavirusom, posebno Italije i Španije. Kabinet njemačke kancelarke Merkel je usvojio dodatni budžet za finansiranje stimulativnog paketa, čime je sveukupno novo zaduživanje povećano na rekordnih 218,5 milijardi eura u ovoj godini, a sve u cilju borbe s COVID-19.

ECB je kroz operacije TLTRO3 tokom juna alocirala 1,308 milijarde EUR uz zaprimljene 742 ponude. Ovo je najveća TLTRO operacija koju je provela ECB, a budući da je 760 milijardi EUR obnovljenih iz TLTRO2 neto dodatak likvidnosti iznosi 548 milijardi. Član odbora ECB Schnabel je naglasila da je ova mjeru bila krucijalna za realnu ekonomiju. Širom Evrope više od 700 banaka je koristilo trogodišnje kredite kroz koje su pozajmili ukupno 1,3 biliona eura unutar programa pod nazivom TLTRO. Ovi krediti nose kamatnu stopu ispod nule, što znači da ECB plaća kreditorima da obezbijede kredite kompanijama i domaćinstvima koji su pogodeni pandemijom. Sudija Vrhovnog suda Njemačke Wallrabenstein je izjavila da će biti pronađeno rješenje u vezi s upitnosti legalnosti programa kupovina obveznica koji provodi ECB te je važno da postoji poboljšanje u transparentnosti donošenja odluka. Ona je dodala i da postoje politički naporci da se ispuni zahtjev koji je ovaj sud pokrenuo, odnosno da je dobar znak da Evropska komisija i Parlament pokušavaju da preuzmu vodeću ulogu.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	APR	-	-28,4%
2.	Stopa inflacije – EZ final.	MAJ	0,1%	0,1%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ final.	MAJ	0,9%	0,9%
4.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	APR	-	14,4
5.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	APR	-	1,2
6.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	APR	-	2.467,1
7.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	APR	-	-49,0%
8.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	APR	-	-46,9%
9.	ZEW indeks povj. investitora za 6 mjeseci - Njemačka	JUN	60,0	63,4
10.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	MAJ	4,2%	3,6%
				3,4%

SAD

Predsjednik Feda Powell je pozvao Kongres da ne povuče prebrzo olakšice za domaćinstva i male biznise usred pojačanih debata o potrebi produženja privremenih programa uvedenih zbog COVID-19. Powell je prilikom obraćanja zakonodavcima istakao da se ekonomija oporavlja od najgore krize izazvane pandemijom, ali da je oko 25 miliona ljudi u SAD ostalo bez zaposlenja te će trebati dodatnu pomoći. Predsjednica Feda iz Klivlenda Mester smatra da će se inflacija u ovoj godini smanjiti, ali da treba više prostora u bilansu Feda kako bi se provodile dodatne akcije, ukoliko bude potrebno. Što se tiče kontrole krive prinosa, Mester još uvijek nije sigurna da li bi takve odluke, odnosno koristi takve akcije, premašile troškove koje takva politika nosi.

Ekonomski savjetnik u Bijeloj kući Kudlow je izjavio da postoji velika vjerovatnoća da će oporavak ekonomije u SAD biti u obliku slova V te istakao da će stopa nezaposlenosti zabilježiti značajan pad, dok bi oporavak mogao uslijediti u narednoj godini. Takođe, naglasio je da će isplata sedmičnih bonusa od 600 USD pojedinim otpuštenim radnicima biti završena krajem jula, kako je i planirano. Predsjednik Feda

iz Dalasa Kaplan je izjavio da Fed ne bi trebalo da isključi diskusiju o kontroli krive prinosa kao novom alatu za pomoć privredi u oporavku od recesije, dok je predsjednik Feda iz Atlante Bostic izjavio da očekuje pad stope nezaposlenosti na oko 10% u četvrtom kvartalu.

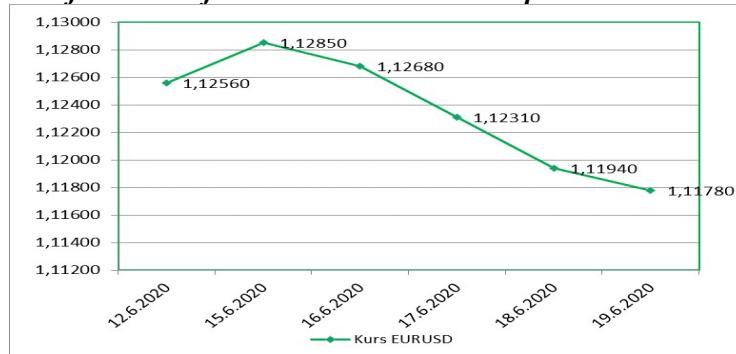
Na kraju prošle sedmice savjetnik za trgovinu Navarro je izjavio da se administracija Bijele kuće priprema za mogućnost drugog vala koronavirusa u jesen. Ova vijest dolazi nakon što je u Kaliforniji u nedjelju zabilježen najveći dnevni porast novozaraženih od 4.515 osoba, a pored toga novi dnevni rekordi zabilježeni su u ukupno 12 američkih država.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja (M/M)	MAJ	8,4%	17,7%
2.	Industrijska proizvodnja (M/M)	MAJ	3,0%	1,4%
3.	Iskorištenost kapaciteta	MAJ	66,9%	64,8%
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	12. JUN	-	8,0%
5.	Indeks započetih kuća (M/M)	MAJ	23,5%	4,3%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. JUN	1.290.000	1.508.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. JUN	19.850.000	20.544.000
8.	Povjerenje potrošača Bloomberg Consumer Comfort	14.JUN	-	40,2
				38,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1256 na nivo od 1,1178 i zabilježio najniži nivo od 2. juna.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekla sedmice održana je sjednica MPC BoE na kojoj je, u skladu s očekivanjima, BoE pojačala podršku ekonomiji pod uticajem signala da će se ekonomija teže oporavljati nakon pandemije u odnosu na očekivanja. Članovi ovog tijela su glasali sa 8:1 za povećanje programa kvantitativnih olakšica za 100 milijardi funti, dok je referentna kamatna stopa ostala nepromijenjena na nivou od 0,10%. Velika Britanija je tokom pandemije snažno povećala zaduživanje. Premijer Johnson je izjavio da nema razloga da okvir sporazuma o Brexitu ne bude okončan do kraja jula, dok su se predstavnici EU složili da će pronaći zajedničku osnovu u dijelu trgovine i sigurnosti kako bi se izbjegao nepotreban ekonomski haos u narednoj godini. Takođe, Johnson je odredio kraj jula kao konačni rok za postizanje trgovinskog sporazuma nakon Brexita, s obzirom na to da su London i Brisel dogovorili da ulože snažnije napore u pregovore.

Trgovinski predstavnik SAD Lighthizer koji je zadužen za vođenje trgovinskih pregovora s Velikom Britanijom je izjavio da je skoro nemoguće da trgovinski sporazum između dvije zemlje bude finaliziran prije predsjedničkih izbora u SAD, osim ukoliko članovi Kongresa ne odluče nešto vanredno.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Inflacija (G/G)	MAJ	0,5%	0,5%
2.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	MAJ	-6,4%	-10,0%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	MAJ	-1,0%	-1,4%
4.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAJ	-	528.900
5.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	APR	4,7%	3,9%
6.	GfK povjerenje potrošača P	JUN	-	-30
7.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	-16,4%	-13,1%
8.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	MAJ	-	71,4
				73,9

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,89760 na nivo od 0,90519, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2540 na nivo od 1,2350.

JAPAN

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do izmjena aktuelne monetarne politike, dok je posebni program pomoći kompanijama pogodjenim efektima pandemije koronavirusa povećan na 110 biliona JPY sa 75 biliona JPY. Navedeno proširenje programa pokazuje stalnu odlučnost BoJ da podrži finansiranje preduzeća i izbjegne val bankrota koji smanjuju broj radnih mesta i proizvodnju. Guverner Kuroda je izjavio da BoJ priprema dugotrajnu bitku protiv pandemije koronavirusa s obzirom na to da se drugi val infekcija ne može isključiti.

Premijer Japana Abe je izjavio da će ta zemlja nastaviti s fiskalnim reformama i nakon što ekonomija nadjača uticaje pandemije koronavirusa. Naime, Vlada se obavezala da će iznos od 2,2 biliona USD kombinovati u dva podsticajna paketa kako bi se ublažili efekti pandemije.

Guvener BoJ Kuroda je izjavio da će kamatne stope vjerovatno ostati ultraniske i do 2023. godine, te je upozorio da bi pandemija COVID-19 mogla imati duži negativni efekat nego što se očekivalo. Kuroda je istakao da bez obzira da li je u pitanju fiskalna 2021. ili 2022. godina, smatra da se ekonomija nalazi daleko od momenta gdje bi se mogao očekivati rast kamatnih stopa.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Uslužni sektor (M/M)	APR	-7,7%	-6,0%
2.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	MAJ	-1.030,0	-833,4
3.	Izvoz (G/G)	MAJ	-26,1%	-28,3%
4.	Uvoz (G/G)	MAJ	-20,4%	-26,2%
5.	Inflacija (G/G)	MAJ	0,2%	0,1%
				0,1%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 120,89 na nivo od 119,46. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 107,38 na nivo od 106,87.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 36,26 USD (32,21 EUR).

Cijena nafte je tokom protekle sedmice imala tendenciju rasta. Početkom sedmice cijena je povećana nakon što su objavljeni podaci da je proizvodnja nafte u sedam glavnih proizvodnih pogona u SAD, koji proizvode naftu iz škriljca, smanjena za 93.000 barela dnevno, što je dalo podsticaj rastu cijene ovog energenta na zatvaranju tržišta. Narednog dana cijena nafte je nastavila da bilježi rast, te je tokom trgovanja dostizala i nivo preko 40 USD po barelu nakon što je IAE objavila da očekuje da će tokom naredne godine doći do snažnog rasta tražnje za naftom, koji će slijediti značajan pad tražnje u ovoj godini.

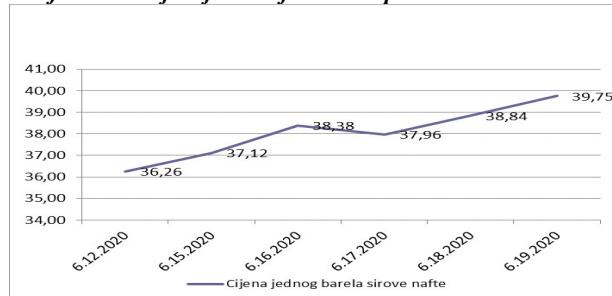
U srijedu su pojačani strahovi zbog ponovnog širenja COVID-19. Ipak, cijena je imala određenu podšku, jer su objavljene informacije da su zalihe nafte u SAD smanjene, kao i da je proizvodnja značajno smanjena.

Irak je saopštio da će u potpunosti implementirati odluke o smanjenju obima proizvodnje u ovom mjesecu te su se usaglasili oko detalja kompenzacije propuštenog smanjenja koje je trebalo da se provede u maju. Sporazum koji je započet početkom juna je finaliziran u četvrtak putem ministarske video konferencije. Ovim je pojačana kredibilnost ponude OPEC+ i moglo bi uticati na smanjenu ponudu nafte na tržištu.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,75 USD (35,56 EUR).

Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 9,62%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

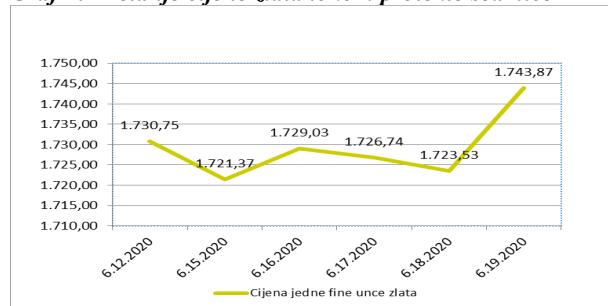
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.730,75 USD (1.537,62 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata je smanjena, uprkos deprecijaciji USD i rasprodaji dionica na globalnom nivou, što je posljedica straha zbog širenja COVID-19. Pojedini tržišni analitičari smatraju da pad cijene zlata u ovom slučaju signalizira neizvjesnost i nelagodu investitora vezano za donošenje investicijskih odluka. Međutim, jačanje geopolitičkih tenzija između Kine i Indije, koje su prvi put u posljednje četiri decenije eskalirale u smrtonosne sukobe duž sporne granice kod Himalaja, a što je protumačeno kao signal oštrog pogoršanja odnosa između dva regionalna giganta, podstakle su rast cijene ovog plemenitog metala.

Tokom trgovanja u četvrtak, cijena zlata je bilježila pad s obzirom na to da su investitori procjenjivali vrijednost dolara u odnosu na oporavak ekonomije SAD, ali i zbog isčekivanja dodatnih komentara Feda. Značajniji rast cijene zlata od preko 20 dolara po jednoj finoj unci zabilježen je u petak, kada je dostignut najveći nivo zabilježen od 20. maja, nakon što je rast broja zaraženih koronavirusom povećao ulaganja u sigurnije investicije, uključujući i zlato. Zlato je proteklih mjeseci imalo koristi od mjera monetarnih stimulansa uvedenih s ciljem umanjenja uticaja pandemije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.743,87 USD (1.560,09 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.